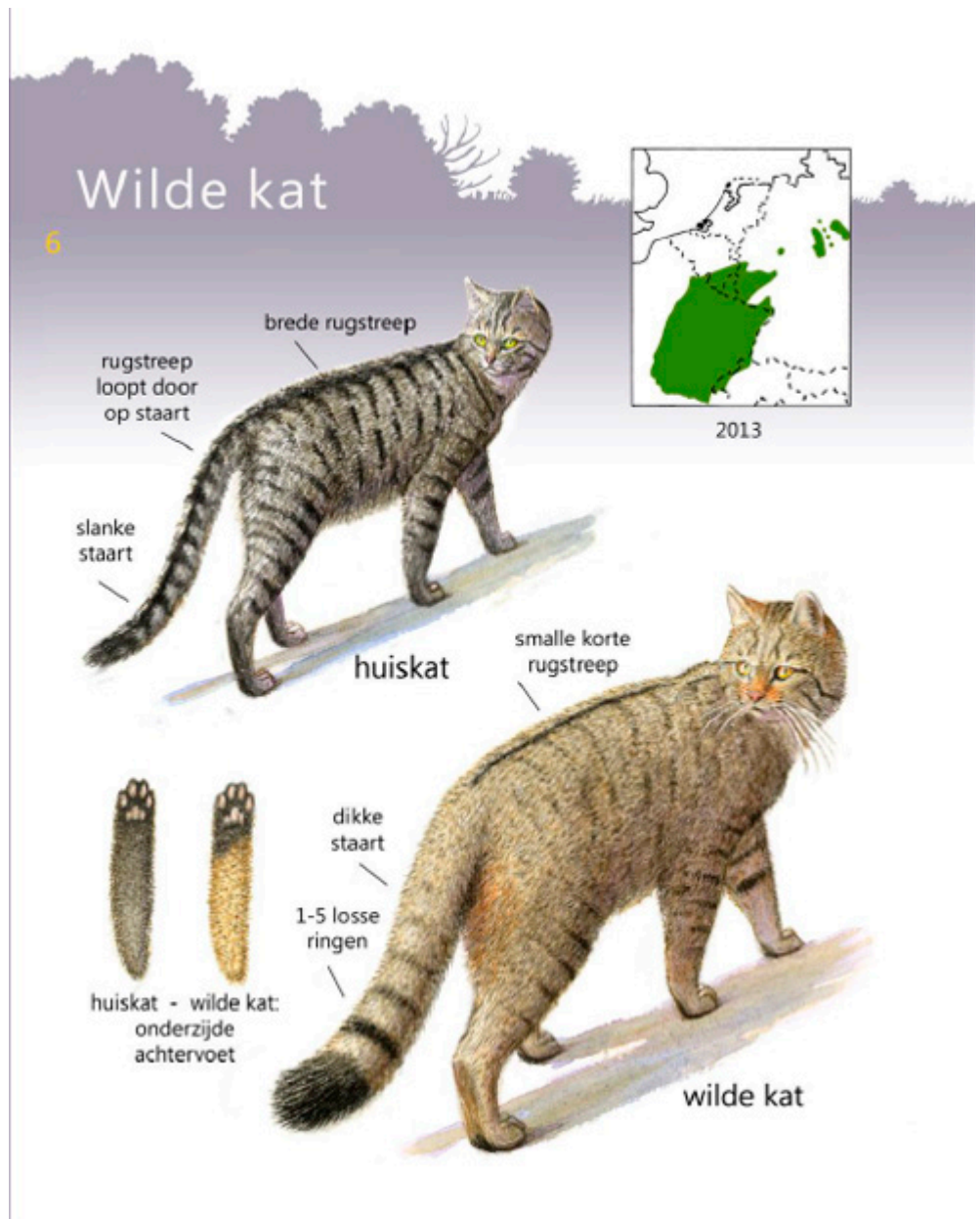

Wilde of verwilderde kat

De populatie verwilderde katten (*Felis catus*) breidt zich uit door nieuwe verwilderings van huiskatten. Mogelijk is er ook sprake van voortplanting van verwilderde huiskatten in het wild. In Zuid-Limburg kan de wilde kat (*Felis sylvestris*) voorkomen, gezien de huidige verspreiding in aangrenzend Duitsland en België.

Verwilderde katten zouden gedurende het jaar intensief bestreden moeten worden, door ze te vangen of te doden indien niet anders mogelijk. In Nederland leven ongeveer 2 miljoen katten, waarvan minstens de 1.500.000 vrij losloopt om de huizen en in de bebouwde kommen, zonder dat de eigenaren hierop letten. Deze katten vangen en doden naar schatting meer dan 100 miljoen kleine zoogdieren, beschermde vogels en reptielen in hun directe omgeving. Uit onderzoek in Amerika is gebleken dat vooral onze huiskatten elk jaar gemiddeld meer dan 100 kleine zoogdieren en vogels en reptielen doodt. (Coleman, J.S., S.A. Temple, and S.R. Craven. 1997. Cats and Wildlife: Conservation Dilemma. <http://www.wisc.edu/extension/catfly3.htm>).

De rol van (verwilderde) huiskatten in de Nederlandse natuur is een bijzondere. Katten zijn in de natuur strikt beschouwd invasieve exoten en het is de eigenaren van katten wettelijk niet toegestaan om hun katten te laten jagen op de inheemse fauna. Toch wordt predatie van de inheemse fauna door katten op grote schaal gedoogd. Vaak met het argument dat het nu eenmaal de natuur van gedomesticeerde katten is.

De omvang van predatie door katten op de inheemse fauna is voor Nederland nog niet eerder in kaart gebracht. Weliswaar bestaat er bij buitenmensen wel een beeld over de effecten van (verwilderde) huiskatten op de natuur, maar een landelijk overzicht ontbreekt. Het doel van dit rapport is het in beeld

brengen van de aard en omvang van predatie door (verwilderde) huiskatten in Nederland.

Naast directe en zichtbare effecten hebben katten zijn er ook minder zichtbare effecten zoals de verspreiding van dierziekten, verstoring en voedselconcurrentie met de inheemse fauna.

De invloed van huiskatten en verwilderde huiskatten op de inheemse fauna is enorm. Het is na aantasting van habitats een van de grootste menselijke invloeden op dierpopulaties. Alleen al in de VS en Canada gaat het samen om miljarden dieren. Ook in andere landen in europa zijn de effecten van predatie door huiskatten onderzocht met een soortgelijke uitkomst. De IUCN zet de verwilderde huiskat in de top-100 van de meest schadelijke exoten.

In Nederland bestaat er geen landelijk overzicht van de omvang van predatie door huiskatten. Uit enkele lokale studies, zoals op Schiermonnikoog, blijkt dat er grote effecten zijn op de lokale populaties die een omvang hebben ter grootte van een kwart van de broedvogelbevolking (ca. 6000 vogels), 25.000 muizen en ook duizenden konijnen en hazen door 50 verwilderde huiskatten.

Voor de Jagersvereniging was het ontbreken van een landelijk overzicht aanleiding om hier meer duidelijkheid in te verschaffen. Verwilderde-huiskatten-effecten-op-de-natuur-in-Nederland_Koninklijke-Nederlandse-Jagersvereniging_april-2016 Immers jagers komen veel in het veld en melden dat predatie door verwilderde huiskatten op de inheemse fauna veel voorkomt. Een landelijke onderbouwing hiervan ontbreekt.

Op basis van een recente studie van de Wageningen Universiteit over aantallen (verwilderde) huiskatten in Nederland en de buitenlandse literatuur kon een berekening worden gemaakt van de effecten op de inheemse fauna. Daaruit blijkt dat er gemiddeld 3,05 miljoen huiskatten in Nederland voorkomen en

daar bovenop gemiddeld 620.000 verwilderde huiskatten. Hiervan komen er gemiddeld bijna 510.000 voor in het stedelijk gebied en bijna 162.000 in het buitengebied waaronder natuurgebieden, inclusief N2000 gebieden.

Huiskatten in een meer stedelijk omgeving doden jaarlijks minstens 10-20 prooien per kat op basis van enquêtes van eigenaren die teruggebrachte prooien registreren. Onderzoek met videocams toont aan dat het aantal teruggebracht prooien maar een kwart is van het aantal werkelijk gedode prooien. Een kwart wordt geheel opgegeten en 50% blijft in het veld achter. Dat houdt in dat er in werkelijkheid jaarlijks minimaal 40-80 prooien per kat worden gedood. In de berekening is hiervoor 30 aangehouden (1 prooi per 2 weken). Met circa 3 miljoen huiskatten betekent dit dat in Nederland minimaal 91,5 miljoen prooien worden gedood, wellicht nog meer.

Verwilderde huiskatten eten meer prooien dan huiskatten. Voor het stedelijk gebied wordt geschat dat de 510.000 verwilderde huiskatten daar jaarlijks minimaal 60 prooien per kat doden. In totaal zijn dat 30,6 miljoen prooien.

In het buitengebied ligt het aantal prooien per kat nog hoger. Deze verwilderde huiskatten zijn geheel afhankelijk van voedsel uit de natuur en doden naar schatting minimaal 120 prooien per jaar. De studie op Schiermonnikoog geeft per verwilderde huiskat zelfs 400 prooien per jaar aan. De gemiddeld 162.000 verwilderde huiskatten in het buitengebied doden met gemiddeld 120 prooien per kat jaarlijks minimaal 19,4 miljoen prooien. Daarmee lijkt de bewering van jagers dat verwilderde huiskatten in het buitengebied veel prooien doden geen overdrijving.

Het totaal aan gedode prooien van alle katten in Nederland bedraagt naar schatting minimaal 141,5 miljoen prooidieren.

Vooraf de geldende opvattingen in Nederland, dat het gewoon is dat de huiskat dieren mag vangen en doden moet veranderen, de

ecologische ramp, die hierdoor elk jaar plaats vindt dient gestopt te worden, huisdieren horen in huis te blijven en katten dienen net zoals honden aangelijnd uitgelaten te worden.

Mede daarom pleiten verschillende natuur- en dierenorganisaties al jaren voor het verplicht chippen. En de Raad voor Dierenaangelegenheden, een officieel adviesorgaan van de overheid, stelde in haar rapport van 2016 dat alle jonge katjes vóór ze geslachtsrijp zijn zouden moeten worden gecastreerd of gesteriliseerd. Alleen daarmee voorkom je volgens de raad dat het aantal zwervkatten in Nederland zich alsmaar verder uitbreidt. Aanwas van nieuwe poezen kan dan alleen nog plaatsvinden bij erkende fokkers, waarmee er tegelijkertijd een betere controle op het fokken van katten kan plaatsvinden. De Minister en Staatsecretaris die hierover gingen wilden hier echter niet aan beginnen i.v.m. de administratieve lasten wat dit met zich mee ging brengen.

Verwilderde huiskatten hebben ook nog andere effecten op hun omgeving. Ze zijn verspreider van dierzieken zoals Toxoplasmose en kunnen in potentie verspreider zijn van de voor mensen gevaarlijke vossenlintworm en rabiës. Dat laatste lijkt in Nederland niet waarschijnlijk, maar in de VS is het aantal rabiës gevallen onder verwilderde katten 4x zo hoog als dat onder honden. Meer waarschijnlijk lijkt besmetting in de toekomst met vleermuisrabiës omdat katten ook regelmatig vleermuizen doden. Toxoplasmose is in 2014 in Nederland een belangrijke oorzaak geweest van sterfte onder inheemse rode eekhoorns. Uit eerste literatuurverkenningen blijkt dat ook haas en patrijs zeer gevoelig zijn voor toxoplasmose infecties. Voor patrijs kunnen daarmee herstelprojecten mogelijk in het geding komen.

Het vangen en terugplaatsen van katten in de natuur na sterilisatie of castratie (TNR methode) heeft een negatief effect op de natuur en het welzijn van de teruggeplaatste katten. Met TNR wordt beoogd territoria bezet te houden door

teruggeplaatste katten die zich niet meer kunnen voortplanten. Naar schatting bedragen de kosten bij grootschalige toepassing van TNR in het buitengebied eenmalig meer dan 47 miljoen euro en jaarlijks 9 miljoen euro om het ingezette programma vol te houden. Bij gebrek aan registratie van katten zal er permanent nieuwe aanvoer zijn waardoor een dergelijk programma zinloos is.. In studies wordt aangetoond dat de TNR methode pas succesvol is tav ongebreidelde voortplanting bij meer dan 70% onvruchtbare katten. Het probleem van predatie, verspreiding van dierziekten en dierenwelzijn wordt met de TNR methode niet opgelost maar in stand gehouden. Daardoor is de TNR methode dieronvriendelijk omdat katten moedwillig in slechte omstandigheden worden gebracht en de inheemse fauna blijvend wordt gepredeerd of verwond. Geadviseerd wordt huiskatten te voorzien van een registratiechip, een halsband en belletje en daarop te handhaven. Daarnaast is grootschalige vangst van verwilderde huiskatten noodzakelijk en herplaatsing of euthanasie.

Wij vinden dat gezien de bescherming en de zorgplicht zoals in Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming, in principe iedere diersoort bescherming verdient zoals ook reeds verwoord is in art 3Wn en dat dit niet alleen in het veld van toepassing is.

Ook door de toenemende vakanties is veelal geconstateerd dat er vooral meer katten worden waargenomen, tijdens deze vakantieperioden in de jachtvelden, die grenzen aan de autosnelwegen met rustplaatsen. Deze worden waarschijnlijk door de vakantiegangers als lastig uit de auto gezet, want dan hoeven ze de kosten van het dierenasiel niet te betalen.

De provincie Limburg kan een vrijstelling of aanwijzing verlenen voor het bestrijden van de verwilderde kat, conform artikel 3.16 Wet natuurbescherming (alleen Zuid-Limburg), aanleiding bestrijding: voorkomen van schade aan de fauna door verkeerde kruisingen van de verwilderde kat met wilde kat.

In verband met mogelijke verwarring tussen verwilderde

huiskatten en wilde katten, is het gebruik van kastvallen mogelijk gemaakt. De wilde kat komt voor op bijlage IV van de Habitatrictlijn, hetgeen inhoudt dat deze soort van communautair belang is en strikt beschermd dient te worden. Het doden van deze soort is niet toegestaan. Gevangen exemplaren dienen dan ook meteen te worden losgelaten.

WILDE KAT

Deze viervoeter kan 5 à 10 kg. wegen en een maximumlengte hebben van 1 meter met staart. Kenmerkend voor hem is de vrij korte, stompe staart, die gesierd is met 3 tot 5 duidelijke gemerkte, zwarte ringen (vanaf 5 cm. van het uiteinde). De haren op de staartpunt zijn 3 cm. lang, de rest van het lichaam is geelgrauw met donkere, zwarte strepen. Februari is de ransperiode van de wilde kat. In een hol worden later 3 tot 6 blinde jongen geboren. Als biotoop kiest deze predator het bos; we vinden hem dan ook vooral in de Ardennen, doch zijn bestand is erg beperkt. Vooral muizen maar ook jonge vogels staan op zijn menu, kleinwild komt in mindere mate als voedsel aan bod. Bij het invallen van de avond en 's morgens is de wilde kat actief. 12 à 15 jaar is de ouderdom voor dit dier.

Let op: een wilde kat is geen "verwilderde kat".

Deze laatste pakt nog dieren zelfs als ze goed gegeten heeft. De "pakdrang" van een verwilderde kat blijft steeds aanwezig, hierdoor berokkent ze veel schade aan alle soorten kleinwild, zangvogels en bodembroeders ook in en rond het huis. Ook de gewone huiskat is zo'n rover als hij/zij de kans krijgt doodt hij alles wat hij/zij te pakken kan krijgen. Het is echter verboden door de nieuwe FF-wet om katten die andere dieren opsporen, vangen, en doden zie artikel 9 van de Flora- en faunawet verbiedt dit.

In Zuid-Limburg is nu door een zgn kamerval opnames gemaakt van de wilde kat zie hieronder de video./p>